

Vlaams
Parlement

ingediend op **1379** (2017-2018) – Nr. 2
3 mei 2018 (2017-2018)

Verslag van de gedachtewisseling

namens de Commissie voor Buitenlands Beleid,
Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking,
Toerisme en Onroerend Erfgoed
uitgebracht door Herman De Croo

over het voorstel van resolutie

van Güler Turan en Tine Soens

betreffende de etnische zuiveringen
tegen de Rohingya in Myanmar

Samenstelling van de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking, Toerisme en Onroerend Erfgoed:

Voorzitter: Rik Daems.

Vaste leden:

Ingeborg De Meulemeester, Marc Hendrickx, Jan Van Esbroeck, Karl Vanlouwe, Karim Van Overmeire, Manuela Van Werde;

Sabine de Bethune, Vera Jans, Ward Kennes, Johan Verstreken;

Rik Daems, Herman De Croo;

Tine Soens, Güler Turan;

Wouter Vanbesien.

Plaatsvervangers:

Cathy Coudyser, Danielle Godderis-T'Jonck, Andries Gryffroy, Sofie Joosen, Elke Sleurs, Sabine Vermeulen;

Karin Brouwers, Griet Coppé, Joris Poschet, Valerie Taeldeman;

Jean-Jacques De Gucht, Marnic De Meulemeester;

Renaat Landuyt, Steve Vandenberghe;

Bart Caron.

Toegevoegde leden:

Stefaan Sintobin;

Christian Van Eyken.

Documenten in het dossier:

1379 (2017-2018) – Nr. 1: Voorstel van resolutie

INHOUD

1. Inleidende uiteenzetting van ambassadeur Paw Lwin Sein	4
2. Vragen en opmerkingen van de leden	7
3. Antwoorden van ambassadeur Paw Lwin Sein	10
4. Aanvullende opmerkingen van de leden en antwoorden van ambassadeur Paw Lwin Sein	15
Gebruikte afkortingen	19

De Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking, Toerisme en Onroerend Erfgoed hield op 18 april 2018 een gedachtewisseling met Paw Lwin Sein, ambassadeur van Myanmar in België, over het voorstel van resolutie betreffende de etnische zuiveringen tegen de Rohingya in Myanmar.

1. Inleidende uiteenzetting van ambassadeur Paw Lwin Sein

Ambassadeur *Paw Lwin Sein* bedankt de commissie voor de gelegenheid die hem wordt geboden om de situatie in zijn land toe te lichten. Het is immers belangrijk de realiteit en de werkelijke omstandigheden te kennen vooraleer beslissingen te nemen.

Vooreerst wil de ambassadeur het Vlaamse volk en de Vlaamse overheid danken voor de blijvende steun aan en samenwerking met Myanmar. Voormalig Vlaams minister-president Kris Peeters heeft nauw samengewerkt met Myanmar bij de transitie naar democratie en de uitbreiding van de handelsrelaties. De huidige Vlaamse Regering heeft, ondanks de budgettaire beperkingen, nog altijd een economische vertegenwoordiging in Myanmar. Dat komt de samenwerking ten goede: de markt van Myanmar wordt opengesteld voor import uit en export naar Vlaanderen, terwijl de Vlaamse bevolking kan kennismaken met producten uit Myanmar.

Voor een goed begrip van de actuele situatie is het belangrijk om kort de geschiedenis van Myanmar te schetsen. Na een strijd van meer dan een eeuw is het land, dat een Britse kolonie was, uiteindelijk in 1948 onafhankelijk geworden. Sinds zijn onafhankelijkheid, heeft Myanmar steeds gestreefd naar meer vrijheid en democratie. Helaas kampte men daarbij wel met een historische erfenis. Het koloniale systeem had immers een verdeel- en heerstactiek gehanteerd, wat tot een gebrek aan eenheid onder de bevolking heeft geleid en tot opstandigheid in grensgebieden. Etnische minderheden hebben de wapens opgenomen tegen elkaar en tegen de centrale regering. Dat duurt inmiddels al zeventig jaar.

Dat gebrek aan eenheid heeft de ontwikkeling belemmerd, zeker in vergelijking met de buurlanden. Myanmar was vroeger een rijk land. In de jaren vijftig en zestig was het de grootste exporteur van rijst in Azië en een belangrijke toeristische bestemming. Yangon had in die periode de belangrijkste luchthaven van Zuidoost-Azië. De eerste 18-hole golfbaan in Zuidoost-Azië was in Yangon, en niet in Bangkok, Singapore, Maleisië of Indonesië. Yangon was in die periode ook het belangrijkste shoppingcenter van de regio. Door een gebrek aan eenheid en door de interne geschillen heeft de economie van Myanmar echter vertraging opgelopen. Ook de bevolking heeft daar onder geleden en de armoede is almaar groter geworden. Als gevolg daarvan zijn er nu heel wat uitdagingen die moeten worden aangepakt.

Myanmar is geen klein land, het is bijvoorbeeld groter dan Frankrijk. Het land zit echter geprangd tussen twee giganten: China, met 1,3 miljard inwoners, en India, met meer dan 1,2 miljard inwoners. De langste grens is die met China: meer dan 2000 kilometer. De grens met Thailand is bijna even lang en die met India is ongeveer 900 kilometer. Met Bangladesh is er maar een korte grens, maar die vormt wel een grote uitdaging. Bangladesh is drie keer kleiner dan Myanmar, maar er wonen wel driemaal meer mensen. Dat is de geopolitieke realiteit van Myanmar. De opgang van China is voor de hele wereld een uitdaging en ook voor Myanmar. Tegelijk biedt dit echter ook mogelijkheden. China was vroeger de belangrijkste investeerder in Myanmar, nu is dat Singapore. Het andere grote buurland, India, wordt wel eens de grootste democratie ter wereld genoemd. Beide landen hebben een verschillend beleid en systeem, maar ze doen het allebei goed.

In Myanmar daarentegen is de armoedegraad helaas nog altijd zeer hoog en is er nog veel werk aan de socio-economische ontwikkeling. Daarvoor wordt ook op de internationale gemeenschap gerekend, waaronder ook Vlaanderen. De relatie met Vlaanderen is heel belangrijk en in de toekomst zal dat partnerschap hopelijk nog verbeteren. Myanmar is lid van ASEAN, de associatie van Zuidoost-Aziatische naties, die een prominent samenwerkingsverband op wereldvlak is. Het bbp per capita van Myanmar is het laagste van de tien ASEAN-lidstaten. Myanmar heeft nochtans heel wat natuurlijke rijkdommen, het systeem moet dus worden veranderd. De nieuwe regering, die intussen drie jaar aan de macht is, wil dan ook grondige hervormingen doorvoeren, met in de eerste plaats een democratisering. De regering streeft ook naar vrede met de etnische groepen. Daarom wordt er werk gemaakt van vredesconferenties. Intussen zijn er al twee conferenties geweest, wat recent heeft geleid tot het ondertekenen van akkoorden met gewapende groeperingen over een wapenstilstand. Zeer binnenkort komt er een derde conferentie.

Onlangs werd ook een nieuwe president verkozen, een 66-jarige burger. Hij is advocaat, lid van de National League for Democracy en bevriend met staatsadviseur Aung San Suu Kyi. Ook hij wil meewerken aan de hervorming van het land. Hij heeft drie prioriteiten vooropgesteld: het promoten van de rechtsstaat en de socio-economische ontwikkeling, nationale verzoening en interne vrede, en het herzien van de grondwet met het oog op een verdere democratisering van de republiek. Voor een succesvolle democratische transitie wil hij zorgen voor een mentaliteitswijziging bij alle stakeholders in het land. De nieuwe president wil een breed spectrum van institutionele hervormingen doorvoeren en hij wil tot een systeem komen waarbij mensenrechten worden gerespecteerd. Hij vermeldde onder meer ook handel, landbouw en onderwijs als aandachtspunten en wees erop dat de media een belangrijke rol spelen bij de democratisering. De president wil ook elke vorm van corruptie bestrijden.

Recent is er een eerste Australië-ASEAN ontmoeting geweest. Australië speelt een zeer belangrijke rol bij de transformatie van Myanmar. Ook met de EU wordt er samengewerkt. Zo is Myanmar gastland geweest voor een ASEM-vergadering met de ministers van Buitenlandse Zaken. Die vergadering werd voorgezeten door staatsadviseur Aung San Suu Kyi en namens de EU was ook de hoge vertegenwoordiger voor Buitenlandse Zaken en Veiligheidsbeleid, Federica Mogherini, aanwezig. Dit jaar komt er in oktober een ASEM-top, waaraan zal worden deelgenomen door de staatsadviseur of de president van Myanmar.

Met de EU wordt gesproken over mensenrechten en democratie. De EU heeft haar steun uitgebreid voor diplomatieke samenwerking ten voordele van democratische hervormingen en het vredesproces. De EU heeft recent ook de twee al vermelde vredesbestanden mee ondertekend en blijft het vredesproces in Myanmar ondersteunen. Ook over mensenrechten is er een dialoog met de EU. Daarover werd een vierde onderhandelingsronde gehouden op 5 maart 2018, met Stavros Lambrinidis, de speciale vertegenwoordiger voor de mensenrechten van de EU, en namens Myanmar onder meer minister van Internationale Samenwerking U Kyaw Tin. Over mensenrechten loopt daarnaast ook een dialoog met Japan. Ook met de VN lopen er gesprekken op dat vlak. Zo bracht onlangs Andrew Gilmour, adjunct-secretaris-generaal van de VN voor mensenrechten, een bezoek aan het land. De ambassadeur vermeldt voorts nog dat de Commissie voor de Mensenrechten van Myanmar enkele weken geleden een MoU heeft ondertekend met DRI.

Vervolgens gaat de ambassadeur nader in op de recente ontwikkelingen in de provincie Rakhine. Hij onderstreept dat de wereld daar niet het echte beeld heeft gezien. Het ging inderdaad om een humanitaire ramp, maar er zijn ook zaken achter de schermen gebeurd en de waarheid moet aan het licht komen. Het gaat

om een zeer complexe situatie en hier kan onmogelijk worden ingegaan op alle details, maar de parlementsleden moeten toch weten dat de vorige crisis in Rakhine werd veroorzaakt door goed geplande en gesynchroniseerde aanvallen op dertig bewakingsposten en een militair regiment, uitgevoerd door het Arakan Rohingya Solidarity Army, een terroristische groepering. Die aanvallen vonden plaats op 25 augustus 2017. Spijtig genoeg heeft de wereld die aanvallen niet veroordeeld, maar de massale volksverhuizing naar Bangladesh die er het gevolg van was heeft een negatieve invloed gehad op de situatie en op de perceptie. Deze aanvallen waren nochtans een grote bedreiging en uitdaging voor de nationale veiligheid en soevereiniteit van Myanmar. Geen enkele soevereine staat kan dergelijke bedreiging aanvaarden. Om die reden hebben de strijdkrachten van Myanmar de noodzakelijke tegenmaatregelen genomen in antwoord op die terroristische aanvallen, om de soevereiniteit en de territoriale integriteit te herstellen. De wereld was echter niet op de hoogte van de verborgen agenda. Om dat duidelijk te maken, moet echter een lang verhaal worden verteld.

De primaire verantwoordelijkheid voor het aanpakken van deze kwestie ligt bij de Myanmarese overheid. Daarom wordt alles in het werk gesteld om dit probleem zo vlug als mogelijk op te lossen. In dat kader werd de Union Enterprise for Humanitarian Assistance, Resettlement and Development opgericht voor beide gemeenschappen in Rakhine. De implementatiecommissie wordt geleid door een minister van de unie. Deze commissie is momenteel ook bezig met de implementatie van de aanbevelingen van de Kofi Annancommissie. Intussen kreeg deze kwestie in de media veel aandacht. Er kwamen beschuldigingen van wijdverspreide wrede daden, genocide en etnische zuivering en de regering van Myanmar werd ervan beschuldigd zwijgzaam toe te kijken. De overheid van Myanmar en inzonderheid de nieuwe regering is echter, zoals al werd aangegeven, al lang bezig met de strijd voor vrijheid, democratie en respect voor de mensenrechten. Nooit zouden de regeringsleden daden goedkeuren die onder de noemer vallen van etnische zuivering of genocide. Zij komen stevast op voor het verdedigen van de mensenrechten en de democratie voor alle bevolkingsleden en beklemtonen dat niemand buiten de wet staat. De regering verzekert dat er zal worden opgetreden tegen overtreders als er duidelijke bewijzen zijn. Op het terrein doet de UEHARD grote inspanningen, niet alleen in samenwerking met de regering, maar ook met de private sector, met de internationale gemeenschap en met ngo's. Uiteraard worden er intussen ook overeenkomsten gesloten met buurland Bangladesh over repatriëringen. Intussen zijn er ook wederzijdse bezoeken. Zo waren het hoofd en de voorzitter van de implementatiecommissie voor de repatriëringen vorige week in Bangladesh, waar ze onder meer vluchtelingenkampen hebben bezocht. Ze hebben er het repatriëringsproces proberen uit te leggen. Ze hebben de vluchtelingen uitgenodigd om zo snel mogelijk terug te keren en hebben hen uitgelegd dat alles in het werk zal worden gesteld om hun veiligheid en waardigheid te respecteren en de rechtsstaat te doen eerbiedigen. Daarbij wordt altijd geprobeerd zo goed mogelijk samen te werken met de ngo's, de privésector en de VN.

Dat zijn de omstandigheden op het terrein. Er zijn opvangkampen gebouwd, er werden transitiekampen gecreëerd en er wordt gewerkt aan wegen en infrastructuur zoals ziekenhuizen, veldhospitals en scholen. De overheid is er zich tegelijk van bewust dat het in de provincie Rakhine niet alleen om een humanitaire kwestie gaat. De belangrijkste oorzaak van de problemen is de armoede en een duurzame oplossing voor de lange termijn kan dan ook alleen via ontwikkeling worden bereikt. Daarom wordt er aan de infrastructuur gewerkt en aan economische ontwikkeling gedaan, om banen te creëren. In deze nieuwe wereld moeten de mensen vreedzaam samenleven en moeten ze op elkaar kunnen vertrouwen. Daarom doet de regering ook veel inspanningen om educatie te promoten. Dat is trouwens niet alleen belangrijk voor de provincie Rakhine, maar voor het gehele land. Educatie is een noodzaak, niet alleen voor de

ontwikkeling van het land, maar ook voor de sociale en ethische attitude en denkwijze. De EU-steun voor educatie is dan ook zeer welkom.

De ambassadeur herhaalt nogmaals dat de Rakhinekwestie een zeer complexe aangelegenheid is, met heel wat uitdagingen. Deze kwestie kan niet los worden gezien van andere zaken. Het gaat niet om de mensenrechten van één gemeenschap, er moet worden samengewerkt voor de bescherming en promotie van de mensenrechten van alle inwoners, in alle gemeenschappen. Daarom wordt aan ontwikkeling en educatie gewerkt. Hij besluit dat hij oprecht hoopt dat de internationale gemeenschap, met inbegrip van het Vlaams Parlement, een meer objectieve en evenwichtige benadering wil nastreven om de uitdagingen in Rakhine te overwinnen. Hij gelooft dat de parlementsleden begrip zullen opbrengen en stelt de tijd die zij aan deze zaak willen besteden ten eerste op prijs.

2. Vragen en opmerkingen van de leden

Herman De Croo noemt zich wat verbouwereerd door de toelichting. Hij begrijpt weliswaar het verhaal over de geschiedenis van Myanmar, maar is vooral verbaasd over wat er niet werd gezegd. Nog maar enkele dagen geleden werd een rapport gepubliceerd van de secretaris-generaal van de VN, waarin zeer duidelijk wordt uitgelegd dat er sprake is van systematische terreur, op de rand van genocide, tegen een deel van de bevolking. Recent heeft Ursula Mueller, de VN-adjunct-secretaris-generaal voor Humanitaire Zaken, de omstandigheden beschreven waarin die zaken zich hebben voorgedaan. Zij heeft er ook op gewezen dat die mensen nog altijd niet teruggekeerd zijn. Er zijn zelfs stemmen opgegaan om de Nobelprijs voor de Vrede af te nemen van de Myanmarese leidster. Het is dan ook verbazend dat de ambassadeur niets heeft gezegd of heeft mogen zeggen over de vreselijke situatie, met wat bijna een oorlog is tussen boeddhisten en moslims.

Gelooft de ambassadeur dat de rapporten van de VN correct zijn of gelooft hij dat niet? En als die rapporten volgens hem niet kloppen, wat zijn dan de argumenten om ze te weerleggen? Heeft Ursula Mueller het al dan niet bij het rechte eind met haar zeer dramatische beschrijving? De regering van Myanmar voert blijkbaar aan dat die 700.000 Rohingya geen staatsburgers zijn, maar vluchtelingen van Bangladesh die zich in Myanmar, inderdaad een groot land, hebben gevestigd. Het terugkeerbeleid waartoe in november 2017 werd beslist, lijkt vals te zijn, want maar heel weinig mensen keren terug. Wat kunnen ze ook komen doen in dorpen die vernield zijn? Het is compleet onaanvaardbaar hoe er is opgetreden tegen zwangere vrouwen, dat er kinderen werden gedood en dat er angst werd geïnstalleerd aan de grens met Bangladesh. Het is onbegrijpelijk dat sommige regeringsleden van Myanmar gelijkaardige maatregelen willen doorvoeren als die waaronder zichzelf hebben geleden ten tijde van de dictatuur.

Tot slot informeert het lid naar de houding van de buurlanden van Myanmar. De ambassadeur had het over vrijheid en over mensenrechten, maar ondertussen komen de militairen die zich in Inn Din aan massamoord schuldig hebben gemaakt er met een kleine straf vanaf, terwijl de mensen die de feiten aan het licht hebben gebracht, nog altijd in de gevangenis zitten. Dat wekt toch de indruk van schijnjustitie. De spreker besluit dat hij gechoqueerd is over deze gang van zaken. Er kunnen ongetwijfeld sociologische en historische argumenten worden ingebracht, maar er is geen enkele historische of geografische verklaring die het doden van onschuldige mensen, met inbegrip van zwangere vrouwen en kinderen, rechtvaardigt. Als Myanmar in waardigheid en in vrede wil terugkeren op het wereldtoneel, dan zal het grondig van koers moeten veranderen. Er zal dan, met bewijzen die kunnen worden gecontroleerd, moeten worden aangetoond dat de Rohingya worden teruggeroepen en als volwaardige staatsburgers worden

beschouwd. Tevens zal moeten worden aangetoond dat de daders van de misdaden worden gestraft en dat er een mentaliteitswijziging komt. De godsdienstoorlogen in Europa, die 126 jaar hebben aangesleept, hebben aangetoond dat er niets erger is dan gewapende conflicten tussen mensen die dezelfde god aanbidden. Myanmar mag niet terugkeren naar die Middeleeuwse toestanden.

Ingeborg De Meulemeester kan zich hierbij aansluiten. Zij wil niet alles herhalen wat de vorige spreker heeft gezegd, maar ook zij is geschokt door wat de ambassadeur niet heeft gezegd. Hij gaf wel aan dat er tal van contacten zijn met de internationale gemeenschap, maar wat doet Myanmar concreet met al die gesprekken? Hij vertelde ook over de oprichting van transitiekampen, over infrastructuurwerken enzovoort, maar de Rohingya die willen terugkeren naar hun dorpen, kunnen dat gewoon niet. Hun dorpen zijn immers allemaal platgebrand en er zijn daar nu blijkbaar militaire basissen gevestigd. Wat gaat er dan met die mensen gebeuren? Zullen zij elders worden gehuisvest?

Voorts zijn er basisvoorwaarden zoals voeding en hygiëne. De ambassadeur vermeldde dat ziekenhuizen worden gebouwd, maar dat neemt heel wat tijd in beslag. Als het al zo is dat het Westen niet wist dat er terroristische aanslagen aan de basis van de gebeurtenissen lagen, waarom heeft Myanmar dat dan niet laten weten? Is er een bereidheid om de Rohingya een statuut te bieden, zodat ze een nationaliteit hebben? Hoe ver staat het met de tijdelijke kampen? Zijn die intussen in gereedheid gebracht en is Myanmar klaar om de gevluchte mensen op te vangen, met aandacht voor zaken als onderwijs, voeding en hygiëne?

Het lid besluit dat het hier inderdaad om een complexe situatie gaat, maar dat mensenrechten tot de basisrechten behoren van iedereen, waar dan ook. Het is dan ook van belang om daarop prioritair in te zetten.

Ward Kennes dankt de ambassadeur voor zijn toelichting, al vond ook hij die voor een deel naast de kwestie. Er zijn ongetwijfeld talrijke overlegfora waaraan Myanmar participeert, maar de ambassadeur werd hier uitgenodigd naar aanleiding van een gigantisch menselijk drama en dat geraakt blijkbaar niet opgelost via al die fora.

Afgezien van de pertinente opmerkingen van Herman De Croo, heeft de spreker zelf ook nog enkele vragen. De ambassadeur sprak van repatriëringen, maar uit de berichten die daarover in de pers verschijnen, blijkt dat het maar om een handvol mensen gaat. Wordt er samengewerkt met Bangladesh om mensen te registreren in de kampen en om een timing daarvoor op te stellen? Wordt er door de regering formeel gecommuniceerd dat de mensen die gevlucht zijn, allemaal mogen terugkeren? Of is hier sprake van 'window dressing', met maar een klein aantal dat effectief wordt toegelaten?

Er zijn berichten over het aanleggen van mijnenvelden in het grensgebied. Heeft Myanmar het internationaal verdrag inzake het verbod op antipersoonsmijnen ondertekend? Niet alleen gas, maar ook mijnen zijn immers een vreselijk wapen tegen burgers. Als mensen al terugkeren, dan vinden zij niets meer, want hun dorpen werden massaal platgebrand. Is er in het kader van de repatriëring een engagement om die dorpen herop te bouwen? Zijn daar beslissingen over genomen en worden daar financiële middelen voor uitgetrokken? Bij ontstentenis daarvan is die repatriëring immers zeer ongeloofwaardig.

Vervolgens is er de nationaliteitskwestie. Myanmar is niet het enige land ter wereld dat met vragen over grote migratie wordt geconfronteerd. Bij grote migraties kan het gebeuren dat mensen zonder papieren aanwezig zijn – een problematiek die hier afdoende bekend is – maar het kan ook zijn dat mensen al

lange tijd in een land verblijven, maar er nog altijd niet als burgers worden beschouwd. Dat is een van de kernpunten waar Myanmar een oplossing voor zal moeten vinden: die mensen moeten burgerrechten krijgen en ze mogen geen speelbal blijven tussen een aantal landen.

Een andere zaak is de interne beeldvorming. De ambassadeur verwees naar de lange voorgeschiedenis van Myanmar en naar bepaalde gewelddadige incidenten die reacties hebben uitgelokt. Dat wordt niet direct betwist, maar er is de vraag van de disproportionaliteit van het gehanteerde geweld. Hoe wordt er omgegaan met 'hate speech' van mensen die andere groepen verantwoordelijk stellen voor alles wat verkeerd gaat? Een regering die daartegen in wil gaan, moet vaak de moed hebben om de eigen kiezers tegen de haren in te strijken. Dat is een moeilijke taak voor politici in vele landen. Hoe denkt Myanmar daarmee om te gaan?

En tot slot, waarom wordt de 'factfinding mission' van de VN niet op het terrein toegelaten? De feiten zijn zwaarwichtig en de VN nemen die zeer ernstig op, maar blijkbaar wordt er niet meegewerkt om die missie op het terrein haar werk te laten doen. Op die manier kan men dan wel zaken blijven betwisten en in vraag stellen.

Güler Turan wijst erop dat al op 21 november 2017 een voorstel van resolutie werd ingediend om de gebeurtenissen in Myanmar te veroordelen. Toen al was er sprake van 380.000 vluchtelingen, van vermoorde en verkrachte vrouwen en etnische zuiveringen. Die woorden kwamen niet van het Vlaams Parlement, het waren vaststellingen van internationale organisaties zoals de VN, Amnesty International en UNICEF.

De ambassadeur heeft hier een lange toelichting gegeven, blijkbaar om vooral niet te moeten spreken over de zaak waar het hier om gaat. Hij had op zijn verzoek eerder een Engelse vertaling gekregen van het voorstel van resolutie en de bespreking werd op zijn verzoek en om gezondheidsredenen uitgesteld. Er werd geduld opgebracht, omdat het belangrijk werd geacht in dialoog te treden en het standpunt van Myanmar te horen.

Dat het om een complexe kwestie gaat, zal ongetwijfeld kloppen. De gebeurtenissen van augustus 2017 worden ook niet in vraag gesteld. Het gaat hier echter om de wijze waarop Myanmar daar heeft op gereageerd en om de reactie van de internationale gemeenschap. Als de perceptie van de wereld verkeerd is, waarom wordt er dan niet verteld hoe de vork werkelijk in de steel zit? Als er een andere kant is bij dit verhaal, dan moet die worden getoond. De resultaten van het optreden van het Myanmarese leger zijn intussen bekend en wat er sindsdien is gebeurd, boezemt niet veel vertrouwen in voor de verdere afloop. De vorige sprekers hebben pertinente vragen gesteld. Momenteel is geen enkele stap in de goede richting zichtbaar. Wat gaat er gebeuren met de mensen die nu in vluchtelingenkampen in het buitenland verblijven?

De situatie in Myanmar mag complex zijn, ook elders is dat vaak het geval. Zo leven er bijvoorbeeld in Antwerpen mensen van 176 nationaliteiten samen. Dat levert uitdagingen en problemen op, maar het lukt niettemin om vreedzaam samen te leven. De ambassadeur heeft daar in zijn toelichting trouwens zelf de ingrediënten voor vermeld: democratisering, gelijke kansen, mensenrechten, respect voor etnische minderheden enzovoort. Die belangrijke begrippen worden echter in Myanmar helemaal niet ingevuld, de gebeurtenissen daar zijn bijna een schoolvoorbeeld van hoe het niet moet. De berichten over de gang van zaken in Myanmar zijn zeer alarmerend, maar niettemin heeft de ambassadeur zelfs geen poging gedaan om ze tegen te spreken.

Intussen is het zo dat 700.000 mensen met bruto geweld het land zijn uitgezet. Als dat volgens de ambassadeur niet klopt, hoeveel mensen zijn er momenteel dan volgens hem uitgezet? Hoeveel dodelijke slachtoffers zijn er gevallen? Heeft de ambassadeur meldingen ontvangen van verkrachtingen en van kindermoord? Om welke aantallen gaat het dan volgens hem? Hoeveel dorpen werden er platgebrand? Wat is er met die dorpen gebeurd? Klopt het dat daar nu militaire basissen zijn opgericht? Hoeveel moskeeën zijn er afgebrand? Volgens Amnesty International verloopt het toelaten van internationale hulp in Myanmar niet goed. Spreekt de ambassadeur dat dan tegen? Hoeveel mensen van de Rohingya-minderheid zijn er nog in Myanmar en waar worden zij momenteel gehuisvest?

De speciale VN-rapporteur voor de mensenrechten, Yanghee Lee, verklaarde voor de mensenrechtenraad in Genève dat de achtergebleven Rohingya bewust worden uitgehongerd. Zij gewaagde van rapporten over mensen die verhinderd worden naar de markt te gaan, die geen toegang krijgen tot hun eigen velden en van wie dieren in beslag worden genomen. Hoe reageert de ambassadeur op deze zeer recente vaststellingen? Klopt het dat er momenteel bulldozers worden ingezet in de Rohingyadorpen? Zijn daar landingsplaatsen voor helikopters gecreëerd en hoeveel dan wel?

De indruk werd gewekt dat de daders zullen worden gestraft, maar de VN-rapporteurs constateren dat bewijsmateriaal wordt vernietigd. Hoe wordt het onderzoek in Myanmar gevoerd? Gebeurt dat op een onafhankelijke, neutrale manier, een rechtsstaat waardig? Hoeveel kinderen zijn er achtergebleven en waar gaan die naar school?

Blijkbaar is men van plan een aantal mensen te laten terugkeren. Zo werd een gezin van vijf personen opgevoerd om dat aan te tonen. Klopt het dat die mensen vanuit een vluchtelingenkamp in een buurland zijn overgebracht naar een kamp in Myanmar? In welke wederopbouw wordt er voorzien voor de vluchtelingen die terugkeren? Zullen die mensen gelijkwaardig worden behandeld en een nationaliteit krijgen en zullen hun mensenrechten worden gerespecteerd? Pas als er antwoorden zijn op al die vragen, kan Vlaanderen gesprekken aangaan over het opzetten van handelsmissies en economische relaties.

De situatie waar het hier om gaat, is al aan de gang sinds augustus 2017. De VN hebben Myanmar veroordeeld en er zijn al diverse Europese resoluties geweest. Het is nu aan Myanmar om antwoorden te geven en oplossingen uit te werken. Er speelt een internationale verantwoordelijkheid: dit kan niet op zijn beloop worden gelaten. Het lid hoopt dan ook dat de ambassadeur alsnog zal willen antwoorden namens zijn regering. Het werd immers belangrijk geacht om het standpunt van Myanmar te horen, zodat het voorstel van resolutie desgevallend nog kan worden bijgestuurd.

3. Antwoorden van ambassadeur Paw Lwin Sein

Ambassadeur *Paw Lwin Sein* dankt de leden voor hun grote interesse in deze belangrijke onderwerpen. Zoals al vermeld, is Myanmar een groot land. Het heeft 52 miljoen inwoners en heel wat mensen leven nog altijd onder de dreiging van armoede. Er is een gebrek aan eenheid en gedurende meer dan zeventig jaar zijn er gewapende conflicten geweest. De nieuwe regering is onmiskenbaar bijzonder geëngageerd om mensenrechten, democratie en vrijheid te promoten voor de inwoners die decennialang onder een dictatuur hebben geleefd. Dat is de belangrijkste doelstelling voor alle inwoners van het land.

Myanmar kampt met een complexe situatie, niet alleen in Rakhine, maar in het gehele land. Sinds de onafhankelijkheid zijn er 135 etnische minderheden, maar er is geen minderheid van de zogenaamde Rohingya en in de geschiedenis van

Myanmar is er nooit een dergelijke minderheid geweest. Hoe dan ook, mensen zijn mensen en iedereen verdient medeleven. De realiteit op het terrein is echter zeer complex.

De ambassadeur wil vervolgens nader ingaan op de gestelde vragen. Als zijn antwoorden onvolledig mochten blijken, is hij bereid om nog aanvullende informatie te bezorgen. Binnen de beperkte beschikbare tijd zal hij echter zo volledig mogelijk proberen te antwoorden. Myanmar is altijd al zeer geïnteresseerd geweest in het VN-lidmaatschap, zelfs al voor de onafhankelijkheid, en heeft als eerste de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens aangenomen. Het land is altijd een actief VN-lid geweest en het is dat nog altijd. Zo heeft het bijvoorbeeld actief geijverd voor wereldwijde ontwapening. Myanmar is intussen ook lid geworden van de ASEAN. Zoals al vermeld, zit het land geprangd tussen twee zeer grote buurlanden. Het heeft noch met China noch met India een alliantie, en evenmin met het Westen. Om die reden was het aanvankelijk ook geen lid van de ASEAN, dat aanleunde bij het Westen.

De bevolking van Myanmar is zeer vreedzaam. Moord en verkrachting worden in de gemeenschap niet aanvaard. De zaken waarvan in de internationale media sprake was, passen totaal niet bij de mentaliteit en de attitude van Myanmar. Dat past ook totaal niet bij de Myanmarese strijdkrachten. De ambassadeur kan garanderen, zij het misschien niet voor de volle 100 procent, dat in vergelijking met de rest van de wereld, Myanmar een van de schoonste landen is als het om die misdaden gaat. De 52 miljoen inwoners van Myanmar zullen nooit misdaden aanvaarden als grootschalige verkrachting of genocide, noch door burgers, noch door militairen. Dat hoort nu eenmaal niet tot de Myanmarese cultuur.

De internationale media creëren nu heel wat problemen, maar wie zit er achter die media? Wie zijn de terroristen momenteel in de wereld? Zijn dat de Birmezen en hebben die dan zichzelf gebombardeerd? En wie zit er achter die terroristische aanslagen? Wie zit er momenteel achter de VN? Op dat vlak is grote omzichtigheid geboden. Myanmar, het armste land van de ASEAN, heeft geen macht op het gebied van de media. De voorbije zeventig jaar zijn de educatie en de communicatie er achterop geraakt en het land kan de concurrentie met de internationale media dan ook niet aan. Genocide, verkrachtingen en dergelijke gebeuren niet binnen de Birmese cultuur, niemand aanvaardt dat. Als dergelijke zaken gebeurd zijn, dan kan er met 100 procent zekerheid worden gesteld dat de daders van die misdaden zullen worden vervolgd.

Wat de vragen van Herman De Croo betreft, zegt de ambassadeur dat hij geen landen met de vinger wil wijzen, maar dat er zeer rijke landen in het Midden-Oosten zijn die daders hebben gefinancierd. Wie heeft de feiten gepleegd? Het is niet het leger dat is begonnen, maar het leger dat werd aangevallen. In dit land zou niet worden aanvaard dat een enkele politieman wordt aangevallen. In Myanmar ging het om dertig bewakingsposten op verschillende plaatsen, die op dezelfde dag en nacht werden aangevallen door die groep. Wie zijn de daders? Die aanvallen waren zonder twijfel gepland en ze zijn op een gesynchroniseerde manier uitgevoerd. De ambassadeur vraagt hier grondig over na te denken. Het Myanmarese volk heeft deze feiten niet gepleegd.

Hij heeft Yanghee Lee in New York ontmoet en zij heeft duidelijk niet begrepen wat er in werkelijkheid aan de hand is. Zij is blijkbaar maar één week in Myanmar geweest. Hoe kan een dergelijk verslag echter in een enkele week worden geschreven? Dat is niet te begrijpen. Zo een rapport moet eerlijk en evenwichtig zijn, want het gaat naar de internationale media en bereikt zo iedereen. Niemand kent echter de Myanmarese rapporten van de feiten en dat is een groot probleem. De realiteit is dat de 52 miljoen inwoners van Myanmar vredelievend zijn en nooit dergelijke feiten hebben gepleegd.

De vraag werd gesteld of de dorpen met bulldozers worden platgelegd. Dat is niet het geval. Er wordt wel gewerkt aan de infrastructuur om samen te kunnen leven. De regering probeert de lokale bevolking in de provincie Rakhine te overtuigen van de noodzaak daarvan en staat daarom onder druk momenteel. De regering werd democratisch verkozen en ze moet uiteraard de wil van de 52 miljoen inwoners respecteren. Toch probeert zij de mensen te overtuigen dat er een nieuwe wereld is.

Die mensen zijn nog geen staatsburgers, omdat Myanmar een op regels gebaseerde samenleving heeft. Wie zich in dit land inschrijft, kan in overeenstemming met de regels en reglementen het staatsburgerschap aanvragen. Ook in Myanmar zijn er nu eenmaal regels en reglementen, uitgewerkt door het volk, het parlement en het congres, waardoor het staatsburgerschap niet voor iedereen kan worden gegarandeerd. Die regels moeten immers worden gerespecteerd. De meeste wetten zijn overigens nog een erfenis van de Britse regelgeving, want die is nu eenmaal honderd jaar van kracht geweest en 75 à 80 procent van de wetten zijn onveranderd gebleven. Ook de arrestaties van twee buitenlandse journalisten gebeurden op basis van volledig Britse regelgeving.

In Myanmar wordt de wet gerespecteerd. Toen een nieuwe regering werd gevormd onder het leiderschap van Aung San Suu Kyi, kon zij geen president worden als gevolg van de Burgerschapswet. Zij was nochtans graag president geweest en zij wil dat nog steeds. Zij leidt de National League for Democracy en de overheidsinstellingen, maar ze is geen president, omwille van de wet. Ze is staatsadviseur, een nieuwe functie die voor haar werd gecreëerd. Zoals al vermeld is er een nieuwe president, en ook die moet rekening houden met de grenzen van zijn functie, zoals iedereen. Momenteel wordt een grondwetsherziening voorbereid, om de grondwet volledig democratisch en transparant te maken.

De verklaringen die over Myanmar zijn afgelegd in sommige media en ook in de VN, zelfs door de secretaris-generaal, zijn te betreuren. Uiteraard is er een zeker gebrek aan vaardigheden en een gebrek aan capaciteit om een crisis van een dergelijke omvang te managen, maar het is niet Myanmar dat aan de basis ligt van deze crisis. Het zijn mensen achter de schermen die dat hebben gedaan en men zou er goed aan doen na te gaan wie die mensen zijn. Al geruime tijd proberen zij Myanmar op te splitsen en, met religie op de achtergrond, een staat Rakhine op te richten. Ze hebben een masterplan, het gaat overduidelijk niet om gewone incidenten, maar om zaken die nauwgezet werden gepland en dat is niet door het leger gebeurd. Er is in Myanmar gedurende lange tijd een militair bestuur geweest en niemand wil daarnaar terug. Het leger heeft wel een tegenactie opgezet en kreeg daarvoor de volledige steun van de meerderheid van de bevolking. Zowat 50 miljoen steunden hen, dus wat kan de regering nu doen?

Er zijn ook grondwettelijke beperkingen. Het leger wordt nog steeds vermeld in de grondwet. De regering bestaat vooral uit burgers, maar kan niet alleen optreden. De regeringsleden zijn zich er terdege van bewust dat het probleem op hun schouders rust, maar de massale verhuizing die er gebeurd is, maakt hen bedroefd en ook beschaamd. De regering is bereid om werk te maken van een repatriëring. Er zijn al huizen gebouwd, in samenwerking met Turkije en Japan en dankzij giften van de eigen bevolking.

Met het gezondheidssysteem zijn er onmiskenbaar problemen en het is correct dat een ziekenhuis niet op korte tijd kan worden gebouwd. De ambassadeur zegt dat hijzelf gezondheidsproblemen heeft gekend en hier in België in het ziekenhuis werd opgenomen en daar zeer goede zorg heeft gekregen. Als dat in Myanmar was gebeurd, was hij mogelijk niet meer in leven geweest, want het systeem is daar helemaal niet zo goed. Ursula Mueller zegt dat er niet genoeg wordt gebouwd, maar het volstaat om het land te bezoeken om de realiteit te zien: er

zijn nu al enkele wolkenkrabbers, maar zelfs in steden als Yangon en Naypyidaw leven veel mensen in armoede. De situatie is niet vergelijkbaar met die in Europese steden en er moet dan ook heel veel gebeuren. In Rakhine is er helemaal niets, dat is een zeer arme regio en daarom worden daar huizen gebouwd, tot tevredenheid van de mensen daar.

Myanmar is klaar voor een repatriëring. Met Bangladesh werd een overeenkomst getekend en er zijn intussen al lange lijsten geverifieerd. Zo is er bijvoorbeeld in januari al toestemming voor terugkeer gegeven voor een lijst met 1200 mensen uit zowel de hindoe- als de moslimgemeenschap. Daar is echter nog altijd geen bevestiging voor gekomen. Daarom is de voorzitter van de Commissie voor de Implementatie van de Aanbevelingen van de Kofi Annancommissie recent naar Bangladesh geweest, om duidelijk te maken dat vluchtelingen van wie is vastgesteld dat ze inwoners van Myanmar zijn, kunnen terugkeren. Er zijn twee kampen en al vele huizen gebouwd. Ziekenhuizen kunnen niet zomaar worden gebouwd, maar er zijn veldhospitals en mobiele teams. Er ontbreken wel nog financiële middelen en hopelijk zal Europa hulp bieden. De ambassadeur heeft daar recent nog overleg over gepleegd met federaal minister Kris Peeters en zegt dat ook een beroep werd gedaan op dokter Luc Beaucourt, die in 2008 al in Myanmar actief was nadat het land getroffen werd door een cycloon. Er is gevraagd dat er ook nu een medisch hulpteam naar Rakhine wordt gestuurd, om er een systeem op te zetten en hulp te bieden aan alle mensen, van welke gezindte of minderheid ook, die dat nodig hebben.

In het noorden van de provincie Rakhine zijn de oorspronkelijke inwoners trouwens een minderheid en zijn de moslims de meerderheid. De mensen van Rakhine zijn zeer bevreesd om hun gronden te verliezen en de moslims zijn bevreesd dat hun eigenheid niet wordt erkend. Die angstgevoelens hebben meegespeeld. De massale vlucht was niet het gevolg van het optreden van de strijdkrachten. De grootste reden waren de angstgevoelens en de bedreiging. Mensen die hebben deelgenomen aan aanvallen op politieposten zijn bang voor de gevolgen, want de daders zullen worden vervolgd. Daarom zijn ze op de vlucht geslagen. Een tweede reden is de terroristische dreiging achter de schermen. Mensen werden er vanuit het buitenland telefonisch mee bedreigd dat als ze ter plekke bleven, hun vrouw, man of kinderen zouden worden vermoord. Nu nog altijd worden dergelijke dreigende boodschappen verspreid. Een aantal mensen die wilden terugkeren naar Myanmar zijn vermoord in vluchtelingenkampen.

Volgens internationale media zijn het leger en boeddhisten verantwoordelijk voor het platbranden van de huizen, maar dat klopt grotendeels niet. In sommige gevallen is dat gebeurd, nadat ze – hoe ongelooflijk dat ook klinkt – daar achter de schermen toe waren aangezet. Dat is helaas de realiteit en de waarheid is de waarheid. In deze moderne tijden moet verantwoordelijkheid worden opgenomen en dat doet Myanmar ook. Het moet burgers die gevlucht zijn en willen terugkeren, ontvangen. Die boodschap hebben twee ministers in de vluchtelingkampen ook gebracht, ze hebben gegarandeerd dat de mensen uit vrije wil kunnen terugkeren. Er zijn uiteraard beveiligingsposten. Er zijn nu berichten dat het leger mijnevelden heeft aangelegd, maar dat is niet correct. Er zijn blijkbaar wel mijnen gelegd op een geïmproviseerde manier. Myanmar krijgt nu echter de schuld voor die mijnen en voor de verkrachtingen, maar dat houdt geen steek. De Myanmarezen zijn, zoals al gezegd, vriendelijk en vormen het meest vredevolle volk ter wereld. Zij zouden nooit dergelijke moorden, verkrachtingen of folteringen tolereren. Mensen blijven uiteraard mensen en als er mensen zijn die misdaden begaan, dan moet daartegen worden opgetreden.

‘Hate speech’ wordt niet getolereerd en dat wordt ook duidelijk gemaakt aan de bevolking. Er zijn in het recente verleden in steden over het hele land sessies

georganiseerd, met moslims, hindoes, christenen, boeddhisten en mensen van andere overtuigingen, waar samen werd gebeden voor de vrede. Er wordt promotie gevoerd voor religieuze harmonie en voor vreedzaam samenleven van de verschillende gemeenschappen. Myanmarese leiders krijgen daarom van sommigen het verwijt dat zij niet het volk vertegenwoordigen, maar dat zij het opnemen voor vreemden. Die gevoeligheden bestaan en sommigen spelen die ook uit.

Myanmar heeft, zoals al vermeld, een grens van 2000 kilometer met China. Dat land is een militaire en economische grootmacht in de regio en er wordt niet alleen een grens mee gedeeld, maar ook een lange geschiedenis. Die relatie noopt tot omzichtigheid, want ze houdt zowel opportuniteiten, uitdagingen als bedreigingen in. Myanmar wil graag samenwerken met het Westen voor de bevordering van de democratie en de vrijheid. Het kan echter niet op tegen de media en bepaalde media worden duidelijk beïnvloed door extremisten, al dan niet religieus geïnspireerd, en steunen de terroristen. Zowat de hele wereld leeft momenteel met de dreiging van terrorisme en dat terrorisme moet worden bestreden. De VN zouden er dan ook beter aan doen zich niet te bezondigen aan 'hate speech'. Als termen als genocide en etnische zuivering worden gebruikt tegen de 52 miljoen Myanmarezen, dan gaat het immers om 'hate speech'. Er werd al aangegeven dat Myanmar al van voor zijn onafhankelijkheid de VN steunt en nadien altijd naar samenwerking heeft gestreefd. Het land gelooft nog altijd in die instelling, maar achter de schermen zijn daar bepaalde machten actief met eigen belangen.

Er werd ook geïnformeerd naar het resultaat van het overleg met de EU. Die gesprekken zijn nog volop aan de gang. De EU hamert op de mensenrechten en de democratie en ondersteunt het vredesproces en de democratiseringen. Er worden weliswaar bedenkingen geformuleerd, maar de gesprekken gaan verder. Dit jaar zou er normaliter hier in Brussel een overlegronde zijn, maar op verzoek van de EU zal die in Myanmar plaatsvinden en volgend jaar dan in Brussel. Het gaat om zeer open gesprekken, inzonderheid met de EEAS. Die gesprekken zijn niet zozeer diplomatiek, maar gaan zeer concreet over de realiteit en over hoe de problemen kunnen worden opgelost. Over de Rohingya bijvoorbeeld zijn er geen archieven bijgehouden en intussen gaat het om bijna 1 miljoen mensen. Wat moet daarmee gebeuren? Daarover wordt vrijuit gepraat en er wordt geïnformeerd naar oplossingen. Dat werkt echter niet als de druk almaar wordt opgevoerd. Er moet worden onderhandeld over een mogelijk compromis en daarvoor is een constructieve benadering nodig. Myanmar heeft hulp nodig om de complexe situatie aan te kunnen. De gesprekken met de EU leveren nog altijd goede resultaten op, daarom werd de EU-steun voor onderwijs verlengd. De EU heeft ook aangegeven dat er moet worden opgetreden tegen bepaalde officieren die zich in Rakhine schuldig zouden hebben gemaakt aan bepaalde zaken. Het leger heeft echter zijn taak gedaan en het volk staat daar massaal achter. Wat kan de regering dan doen? Ze probeert de burgers te overtuigen om vreedzaam en harmonieus samen te leven. Er zijn uiteraard eigen wetten en regels. Myanmar zit geprangd tussen twee grootmachten en zou zonder een sterke Burgerschapswet niet kunnen blijven bestaan. Er moet dus streng worden opgetreden, in het belang van de nationale veiligheid.

Momenteel worden er nationale verificatiekaarten uitgereikt aan de mensen die terugkeren en ook het proces van staatsburgerschap loopt, maar uiteraard in overeenstemming met de wettelijke bepalingen. En uiteraard zijn er beveiligingsmensen nodig, ter bescherming van de bevolking. Er zijn immers mensen die moorden plegen en het leger krijgt daarvan stevast de schuld. Het gaat echter om mensen uit andere Aziatische landen, maar daarvan zijn geen bewijzen. De ambassadeur wil echter nogmaals herhalen dat de Myanmarezen nooit dergelijke wrede heden en misdaden kunnen aanvaarden.

In antwoord op een vraag van Ward Kennes zegt de ambassadeur dat er ook een internationale dialoog aan de gang is. Er worden inzonderheid gesprekken gevoerd met het ASEAN Coordinating Centre for Humanitarian Assistance over de opvang van de terugkerende vluchtelingen. Tegelijk lopen er ook gesprekken met de VN. Zo werd een akkoord bereikt over een bezoek van een delegatie van de VN-Veiligheidsraad. Dat bezoek zal wellicht aanvangen op 2 mei en de vijftien lidstaten van de Veiligheidsraad zullen zich zo komen vergewissen van de situatie op het terrein in Myanmar, met inbegrip van de provincie Rakhine. Voordien zullen ook in Myanmar verblijvende diplomaten en zaakgelastigden Rakhine al bezoeken. Er is dus wel degelijk toegang tot die regio. In maart 2018 was er al een bezoek van internationale onafhankelijke mediagroepen. Ook de Japanse minister van Buitenlandse Zaken heeft zich van de situatie kunnen vergewissen en er wordt op het terrein ook samengewerkt met het internationale Rode Kruis en de Rode Halvemaan.

Aan Güler Turan wil de ambassadeur nog zeggen dat Myanmar uiteraard lid is van de VN en dat het nooit aan etnische zuivering of genocide zou doen. Hij is bereid de parlementsleden alle feiten en cijfers te bezorgen. Zijn land doet zijn best voor de heropbouw en het is klaar voor de repatriëring van de vluchtelingen. Blijkbaar hebben mensen in de vluchtelingenkampen bedreigingen gekregen nadat ze hadden aangegeven dat ze willen terugkeren. Daarom werd aan Bangladesh gevraagd de mensen zo snel mogelijk te laten terugkomen, maar daar is dus nog altijd geen officieel antwoord op gekomen.

In de bewuste regio worden niet systematisch militaire basissen gebouwd, maar er is daar wel nood aan bescherming. Voordien waren er beveiligingsposten van de politie, maar dat volstond duidelijk niet, want ze werden aangevallen. Daarom is nu het leger ter plaatse, louter om veiligheidsredenen en in het belang van iedereen. In de media wordt dat echter anders voorgesteld. Sinds september 2017 zijn er geen militaire operaties geweest in Rakhine. Waarom mensen dan toch vluchten, is zoals al aangegeven, een complexe zaak. Een gevoelige kwestie is dat de lokale bevolking van Myanmar die vluchtelingen niet meer terug wil en ook de meerderheid van de bevolking is het niet met de regering eens over een terugkeer. De regering heeft echter een overeenkomst gesloten met Bangladesh en zal de aanbevelingen van de Kofi Annancommissie implementeren. In Myanmar is er een moslimminderheid, maar in het noorden van de provincie Rakhine maken moslims de meerderheid van de bevolking uit. In gemeenschappen in Rakhine bestaat de vrees een minderheid in eigen land te worden, terwijl de moslims van hun kant bevreesd zijn om gemarginaliseerd te worden. De regering is zich daarvan bewust en probeert het vertrouwen tussen de gemeenschappen te versterken. Intussen moet er echter wel het hoofd worden geboden aan het terrorisme, gefinancierd vanuit onder meer het Midden-Oosten.

De ambassadeur zegt tot slot nog dat sancties of resoluties niet zullen helpen om de problemen op te lossen. Hij begrijpt weliswaar dat er druk bestaat om op te treden, maar er is in eerste instantie nood aan een evenwichtige en constructieve benadering en aan begrip en dialoog om het hoofd te kunnen bieden aan deze crisis.

4. Aanvullende opmerkingen van de leden en antwoorden van ambassadeur Paw Lwin Sein

Herman De Croo heeft de indruk dat de ambassadeur, zonder dat zo te verwoorden, zei dat er minstens twee regeringen zijn in zijn land. Er is een militaire regering die op basis van de grondwet en andere regelgeving de zaken op haar manier regelt, en daarnaast een regering die op een andere manier tewerkgaat. De ambassadeur meldde dat Myanmar inspectiebezoeken met het

oog op 'factfinding' zal toelaten. Hopelijk zullen ook mensen die onder de gebeurtenissen geleden hebben en niet kunnen terugkeren, gehoord worden.

Voorts gaf de ambassadeur aan dat Myanmar zich bedreigd voelt door mensen uit andere landen en dat het Midden-Oosten daar een rol in zou spelen. Blijkbaar vreest hij een interventie van islamstaten in steun van de moslimminderheid in Myanmar.

Ingeborg De Meulemeester zegt dat zij zich, met alle respect, toch zorgen maakt. De ambassadeur meldde weliswaar dat er gesprekken komen met de VN-veiligheidsraad, maar voordien had hij al gesteld geen vertrouwen te hebben in de Verenigde Naties. Zitten er dan extremisten in de Veiligheidsraad, in de VN-vluchtelingenorganisatie, of in Amnesty International, want blijkbaar zorgen zij ervoor dat de media deze zaken brengen? Als men samenwerkt met internationale organisaties die men niet vertrouwt, dan is dat toch zorgwekkend.

De ambassadeur liet bij herhaling verstaan dat het volledige verhaal niet bekend is, waarom vertelt hij het dan niet? Blijkbaar is de Britse wetgeving verantwoordelijk. Waarom wordt er dan echter niet gepraat, om ervoor te zorgen dat de mensenrechten worden gerespecteerd?

Ward Kennes stipt aan dat de ambassadeur onder meer verwees naar de grote steun voor de regering bij de bevolking. Hij wil dat niet in twijfel trekken, maar elke meerderheid heeft ook de opdracht om de fundamentele rechten van de minderheid altijd te beschermen, hoe klein of hoe bedreigd die ook mag zijn. Het feit dat 50 miljoen mensen er achter staan, doet op zich geen afbreuk aan de ernst van de feiten.

Het lid merkt voorts op dat de vele verwijzingen naar de internationale context enigszins verwarrend waren. Het is ongetwijfeld niet gemakkelijk om geprangd te zitten tussen landen als India en China en er zijn inderdaad op internationaal vlak terroristische bewegingen actief om landen te proberen te destabiliseren en situaties uit te buiten. Hij is zich dus wel degelijk bewust van de complexiteit van de context, maar het gaat hier om de proportionaliteit waarmee een probleem wordt aangepakt. Als een terroristische aanslag wordt gepleegd, dan moeten de daders worden opgepakt en voor het gerecht worden gebracht, daarover is iedereen het hier eens. Hier wordt echter een hele bevolkingsgroep afgeschilderd als een vijfde kolonne, een begrip uit de jaren dertig in Europa. Bij een probleem een groep als een gevaar bestempelen, heeft in de loop van de geschiedenis al bij herhaling tot zeer gevaarlijke situaties en tot veel onrecht geleid. Nochtans is dat blijkbaar wat hier gebeurt, al zal de ambassadeur dat wellicht tegenspreken. Er is een reëel probleem en een reële bedreiging, maar een volledige bevolkingsgroep krijgt daarvan de schuld en de situatie wordt aangegrepen om daar nu mee af te rekenen.

De ambassadeur had het vooral over buitenlandse gevaren, maar er rust duidelijk ook nog altijd intern een militaire dreiging op de samenleving. Vroeger bestond de State Law and Order Restoration Council, afgekort als SLORC, maar de indruk bestaat dat het militaire apparaat nog altijd sterk weegt op de samenleving en dat er daardoor nog altijd geen volwaardige democratie is in Myanmar. Dat is uiteraard jammer, want historisch gezien heeft het land ongetwijfeld een grote verdienste. Zo verwees de ambassadeur onder meer naar de zeer snelle goedkeuring van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens. Dat maakt het des te dramatischer om nu te moeten vaststellen dat er zeer ernstige schendingen van de mensenrechten aan de orde zijn.

Güler Turan merkt op dat de ambassadeur de kans heeft gekregen om de andere kant van het verhaal te schetsen, maar dat hem dat niet is gelukt. Integendeel

zelfs, want uit zijn toelichting blijkt dat er een complete negatie is van de feiten, dat er geen garanties zijn voor een veilige terugkeer van de vluchtelingen en dat de verantwoordelijkheid voor de gebeurtenissen wordt afgewenteld. Niemand hier heeft gezegd dat de veiligheid niet belangrijk is en iedereen begrijpt dat er wordt gereageerd als de veiligheid wordt bedreigd, maar de ambassadeur kwam niet verder dan het stellen van de vraag wie de daders zijn. Wie de daders niet zijn, is alvast duidelijk: de vrouwen die verkracht zijn, de kinderen die werden gedood en de gezinnen die uit hun dorpen werden verdreven. Welke religie die mensen aanhangen, van welke oorsprong zij zijn of tot welke minderheid zij behoren, heeft geen belang. Er kan maar met Myanmar worden samengewerkt, mits een rode lijn niet wordt overschreden. Die rode lijn, de mensenrechten, werd echter al lang overschreden.

Het lid is van oordeel dat de ambassadeur er allerm minst in geslaagd is de commissieleden te overtuigen. Zij heeft nochtans diverse vragen gesteld om hem de kans te bieden de andere kant van het verhaal te laten zien. Hij heeft daar echter niet op geantwoord, wellicht omdat er hier gewoon geen andere kant is. Het staat hem uiteraard vrij om nog bijkomende schriftelijke informatie te bezorgen, zodat daar rekening mee kan worden gehouden bij de afhandeling van het voorstel van resolutie.

Mensenrechten, rechtsstaat, transformatie naar de toekomst, veiligheid: dat alles kan maar worden gerealiseerd in samenwerking met de internationale organisaties, met andere overheden en ook met de buurlanden waarnaar werd verwezen. Daarvoor is er echter nood aan openheid, eerlijkheid en transparantie. Het zal niet worden gerealiseerd door vragen op te werpen over wie er achter de media zit of wie er achter de VN zit.

Op de rechtszaak tegen twee journalisten van Reuters werd vandaag niet nader ingegaan. Die procedure is niet stilgezet en gaat gewoon door. Die journalisten hebben bewijzen verzameld over de militaire repressie in deelstaat Rakhine, als gevolg waarvan al meer dan 700.000 Rohingya op de vlucht zijn geslagen. Zij riskeren nu een gevangenisstraf van veertien jaar en wellicht zijn de bewijzen waarover zij beschikten, intussen al geruime tijd verdwenen. Het is een goede zaak dat de ambassadeur in België medische verzorging heeft gekregen en hij zal die in de toekomst, indien nodig, ongetwijfeld opnieuw krijgen. Het lid rekent er echter op dat zijn land ook humaan zal optreden tegen eigen inwoners en inzonderheid tegen vrouwen en kinderen die niets te maken hebben met welke veiligheids- of politieke kwestie dan ook.

Ambassadeur *Paw Lwin Sein* twijfelt niet aan de goede wil en de oprechtheid van de leden, maar zij hebben uiteraard een ander perspectief, een ander zienswijze en andere gevoelens. Aan Herman De Croo wil hij duidelijk zeggen dat Myanmar in geen geval twee regeringen heeft. Er is maar één regering, waarin op grondwettelijke basis nog steeds militairen zijn opgenomen. Zoals hij eerder al heeft vermeld, zijn er nu eenmaal grondwettelijke beperkingen. De nieuwe president en de nieuwe overheid zijn bijna dagelijks bezig met het aanpassen van de grondwet, maar vooralsnog zijn die beperkingen een feit. Gedurende bijna een eeuw heeft Myanmar dezelfde situatie gekend en daar verandering in brengen is dan ook niet eenvoudig. Ze doen hun uiterste best, maar vooralsnog is er een militaire aanwezigheid in de, enige, regering. De militaire leiding moet verantwoording afleggen aan het parlement. Het leger is vertegenwoordigd in het parlement en in de regering, maar van twee regeringen is hoe dan ook geen sprake.

Myanmar doet zijn best om internationale observatieteams toe te laten, maar de gevoeligheid op het terrein is bijzonder groot. Het land is in principe bereid tot samenwerking met iedereen, ook met de teams van de VN, en dat gebeurt ook.

Zoals al gemeld, komt op 2 mei een delegatie van de VN-Veiligheidsraad naar Myanmar. Factfindingmissies kunnen evenwel niet worden toegelaten, want er is een eigen onderzoeksteam aan het werk, dat geleid wordt door de vicepresident en daarnaast lopen er nog diverse andere onderzoeken. De bevolking raakt uitgeput van al die onderzoeken en commissies en heeft er op de duur geen vertrouwen meer in. Daarom probeert de overheid hen duidelijk te maken hoe de internationale orde werkt. En uiteraard is er bestaande bedreiging van de veiligheid. De nationale veiligheid komt op de eerste plaats want bij ontstentenis daarvan kan geen oplossing worden gevonden voor dit probleem. Daarvoor wordt er geluisterd naar de EU en naar andere internationale partners en vrienden en daarvoor wordt er zo nauw mogelijk samengewerkt.

De ambassadeur wil ook beklemtonen dat er wel degelijk respect wordt opgebracht voor de minderheden, want dat zijn inderdaad evengoed mensen. Dat er dergelijke vreselijke incidenten zijn gebeurd, is een droevige zaak en Myanmar wil die mensen wel degelijk terug opvangen. Op het terrein bestaat er echter nog altijd een zeer grote gevoeligheid en dat is een uitermate grote uitdaging voor de nieuwe regering. De regering zal echter nooit opgeven en ze zal blijven strijden voor democratisering en voor de ontwikkeling van de provincie Rakhine en van het hele land. De prioriteit gaat nu uit naar Rakhine en naar de minderheidsgroepen, daarom werd er ook een overeenkomst getekend met Bangladesh met het oog op een terugkeer.

Aan Güler Turan wil hij nog zeggen dat wetten en regels moeten worden gerespecteerd. Er moet worden geluisterd naar de gevoeligheden die wereldwijd bestaan en de werkelijk bestaande situatie moet worden uitgelegd. Mogelijk heeft hij dat niet goed genoeg gedaan, maar de waarheid is nu eenmaal de waarheid. Hij kan alleen maar herhalen dat Myanmar bereid is de vluchtelingen op te vangen en dat het daarover een akkoord heeft gesloten met Bangladesh. Het land probeert samen te werken met de UNHCR en met VN-organisaties en het probeert de vluchtelingen in Cox's Bazar te overtuigen. Er zijn al heel wat organisaties en systemen opgericht, zoals de UEHARD, die focust op het repatriëringsproces, en de door een minister geleide Commissie voor de Implementatie van de Aanbevelingen van Kofi Annancommissie. Daarnaast werd ook een adviescommissie met internationale eminente leden opgericht, die wordt voorgezeten door de voormalige vicepremier van Thailand, Surakiart Sathirathai. Ondertussen zijn er ook al heel wat giften om de heropbouw van de huizen te financieren. Er is dus al heel wat geïmplementeerd.

Myanmar heeft een op regels gebaseerde samenleving. Er is inderdaad een rechtszaak bezig tegen twee buitenlandse journalisten en de wet verhindert om daarin tussen te komen. De rechtbank zal oordelen op grond van de wettelijke bepalingen en er mag van worden uitgegaan dat dit een eerlijk vonnis zal opleveren.

De ambassadeur concludeert dat Myanmar zijn uiterste best doet voor een terugkeer van de mensen die nu in Cox's Bazar verblijven en voor het promoten van het harmonieus samenleven. Hij dankt de parlementsleden voor hun interesse en voor hun aandacht en hij neemt zich voor nog aanvullende schriftelijke informatie aan de commissie te bezorgen.

Rik DAEMS,
voorzitter

Herman DE CROO,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

ASEAN	Association of Southeast Asian Nations
ASEM	Asia–Europe Meeting
bbp	bruto binnenlands product
DRI	Democracy Reporting International
EEAS	European External Action Service
EU	Europese Unie
MoU	memorandum of understanding
ngo	niet-gouvernementele organisatie
SLORC	State Law and Order Restoration Council
UEHARD	Enterprise for Humanitarian Assistance, Resettlement and Development
UNHCR	United Nations High Commissioner for Refugees
UNICEF	United Nations Children's Fund
VN	Verenigde Naties